

13. *Трансграничний углеродний налог: скачок цен и торговые войны? URL: <https://ect-center.com/blog/carbon-import-tax-eu>_____ (Дата звернення: 05.04.2022)*
14. *Climate Policy Initiative. 2021. Global Landscape of Climate Finance 2021. URL: <https://www.climatepolicyinitiative.org/wp-content/uploads/2021/10/Full-report-Global-Landscape-of-Climate-Finance-2021.pdf> (Last accessed: 05.04.2022)*
15. *Rannard G. Climate change: Top companies exaggerating their progress – study. BBC News: website: URL: <https://www.bbc.com/news/science-environment-60248830> (Last accessed: 05.04.2022)*

Тетяна ДРАПАК

*Західноукраїнський національний
університет*

СТАЛИЙ РОЗВИТОК І ГЛОБАЛЬНА ЗМІНА КЛІМАТУ

«Перед постійними змінами клімату, бідністю, нерівністю та погіршенням стану навколишнього середовища, розуміння зв'язку між кліматом та міжнародним розвитком є невідкладною справою»

(Генеральний секретар ВМО проф. Петтері Таалас)

Сталий розвиток прагне задовольнити потреби людей, які живуть сьогодні, не ставлячи під загрозу потреби майбутніх поколінь, водночас урівноважуючи соціальні, економічні та екологічні міркування. 17 цілей сталого розвитку ООН включають цілі з подолання бідності; забезпечення охорони здоров'я, енергетичної та продовольчої безпеки; зменшення нерівності; охорона екосистем; прагнення до сталого розвитку міст та економіки; та ціль кліматичних дій (ЦУР 13). Зміна клімату впливає на здатність досягати цілей сталого розвитку, а обмеження потепління до 1,5°C допоможе досягти деяких цілей сталого розвитку. Прагнення до сталого розвитку вплине на викиди, вплив і вразливість. Реакція на зміну клімату у формі адаптації та пом'якшення наслідків також буде взаємодіяти зі сталим розвитком із позитивними ефектами, відомими як синергія, або негативними ефектами, відомими як компроміси. Відповіді на зміну клімату можна спланувати, щоб максимізувати синергію та обмежити компроміси зі сталим розвитком.[1]

Протягом понад 25 років Організація Об'єднаних Націй (ООН) та інші міжнародні організації прийняли концепцію сталого розвитку, щоб сприяти добробуту та задовольняти потреби сучасного населення без шкоди для потреб

майбутніх поколінь. Ця концепція охоплює економічні, соціальні та екологічні цілі, включаючи зменшення бідності та голоду, справедливе економічне зростання, доступ до ресурсів та захист води, повітря та екосистем. У період з 1990 по 2015 роки ООН проводила моніторинг восьми Цілей розвитку тисячоліття (ЦРТ). Вони повідомили про прогрес у скороченні бідності, зменшенні голоду та дитячої смертності, а також покращенні доступу до чистої води та санітарії. Але оскільки мільйони людей залишаються з поганим здоров'ям, живуть у бідності та стикаються з серйозними проблемами, пов'язаними зі зміною клімату, забрудненням та зміною землекористування, ООН вирішила, що потрібно зробити більше. У 2015 році Цілі сталого розвитку ООН (ЦУР) були схвалені як частина Порядку денного зі сталого розвитку до 2030 року. 17 ЦУР застосовуються до всіх країн і мають графік досягнення успіху до 2030 року. ЦУР спрямовані на ліквідацію крайньої бідності та голоду; забезпечити здоров'я, освіту, мир, безпечну воду та чисту енергію для всіх; сприяти інклюзивному та стійкому споживанню, містам, інфраструктурі та економічному зростанню; зменшити нерівність, включаючи гендерну нерівність; боротися зі зміною клімату та захистити океани та наземні екосистеми.[2]

Зміна клімату і сталий розвиток принципово пов'язані між собою. Попередні доповіді МГЕЗК показали, що зміна клімату може підірвати сталий розвиток, і що добре розроблені заходи щодо пом'якшення та адаптації можуть сприяти подоланню бідності, забезпеченню продовольчої безпеки, здоровим екосистемам, рівності та іншим вимірам сталого розвитку. Обмеження глобального потепління до 1,5°C вимагатиме дій з пом'якшення та адаптаційних заходів на всіх рівнях. Ці дії з адаптації та пом'якшення впливу будуть включати зменшення викидів і підвищення стійкості за допомогою вибору технологій та інфраструктури, а також зміну поведінки та політики. Ці дії можуть позитивно взаємодіяти з цілями сталого розвитку, які підсилюють сталий розвиток, відомі як синергія. Або вони можуть взаємодіяти негативним чином, коли сталий розвиток гальмується або змінюється, відомі як компроміси.[3]

Прикладом синергії є стале управління лісами, яке може запобігти викидам від вирубки лісів і поглинати вуглець для зменшення потепління за розумною ціною. Він може працювати синергетично з іншими вимірами сталого розвитку, забезпечуючи їжу (ЦУР 2) і чисту воду (ЦУР 6) і захищаючи екосистеми (ЦУР 15). Іншими прикладами синергії є випадки, коли заходи з адаптації до клімату, такі як прибережні або сільськогосподарські проекти, розширюють права жінок і приносять користь місцевим доходам, здоров'ю та екосистемам.

Приклад компромісу може статися, якщо амбітне пом'якшення наслідків зміни клімату, сумісне з 1,5°C, змінить використання землі таким чином, що негативно впливає на сталий розвиток. Прикладом може бути перетворення природних лісів, сільськогосподарських територій або землі, що перебувають у

власності корінного або місцевого населення, на плантації для виробництва біоенергії. Якщо не керувати ними ретельно, такі зміни можуть підірвати виміри сталого розвитку, загрожуючи продовольчій та водній безпеці, створюючи конфлікт щодо прав на землю та спричиняючи втрату біорізноманіття. Інший компроміс може статися для деяких країн, активів, працівників та інфраструктури, які вже існують, якщо буде здійснено перехід з викопного палива на інші джерела енергії без належного планування такого переходу. Компроміси можна звести до мінімуму, якщо ними ефективно управляти, наприклад, коли дбають про підвищення врожайності біоенергетичних культур, щоб зменшити шкідливі зміни у землекористуванні, або коли працівників перекваліфікують для роботи в секторах з низьким рівнем вуглецю.[4]

Обмеження підвищення температури до 1,5°C може значно полегшити досягнення ЦУР, але також можливо, що досягнення ЦУР може призвести до компромісів із зусиллями обмежити зміну клімату. Існують компроміси, коли люди, які рятуються від бідності та голоду, споживають більше енергії або землі і таким чином збільшують викиди, або якщо цілі економічного зростання та індустріалізації збільшують споживання викопного палива та викиди парникових газів. І навпаки, зусилля, спрямовані на скорочення бідності та гендерної нерівності, а також підвищення безпеки продовольства, охорони здоров'я та води можуть зменшити вразливість до зміни клімату. Інший синергічний ефект може виникнути, коли захист прибережних і океанічних екосистем зменшує вплив зміни клімату на ці системи. Ціль сталого розвитку – доступна та чиста енергія (ЦУР 7) спеціально спрямована на доступ до відновлюваних джерел енергії та енергоефективності, які є важливими для амбітного пом'якшення та обмеження потепління до 1,5°C.

Зв'язок між сталим розвитком та обмеженням глобального потепління до 1,5°C визнається ЦУР щодо кліматичних заходів (ЦУР 13), яка спрямована на боротьбу зі зміною клімату та її наслідками, визнаючи, що Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (РКЗК ООН) є основний міжнародний міжурядовий форум для переговорів щодо глобальної реакції на зміну клімату.[5]

Завдання полягає в тому, щоб запровадити політику та дії сталого розвитку, які б зменшували депривацію, бідність і деградацію екосистем, водночас знижуючи викиди, зменшуючи вплив зміни клімату та сприяючи адаптації. Важливо посилити синергію та мінімізувати компроміси під час планування заходів з адаптації до зміни клімату та пом'якшення наслідків. На жаль, не всіх компромісів можна уникнути або звести до мінімуму, але ретельне планування та впровадження можуть створити сприятливі умови для довгострокового сталого розвитку.

Список використаних джерел

1. Майлз Р. Аллен (Великобританія) «Зв'язок між сталим розвитком і обмеженням глобального потепління».
2. Мустафа Бабікер (Судан) «Зв'язок між сталим розвитком і обмеженням глобального потепління».
3. Ян Чен (Китай) «Зв'язок між сталим розвитком і обмеженням глобального потепління на 1,5°C вище доіндустріального рівня».
4. Хелін де Конінк (Нідерланди) «Зв'язок між сталим розвитком і обмеженням глобального потепління на 1,5°C вище доіндустріального рівня».
5. Сара Коннорс (Франція, Великобританія) «Зв'язок між сталим розвитком і обмеженням глобального потепління на 1,5°C вище доіндустріального рівня».

Іраклій ІМНАДЗЕ

*Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця*

РОЗВИТОК СУЧАСНИХ ТНК В УМОВАХ ПОСТПАНДЕМІЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ НАПРУГИ

Активний розвиток інформаційних технологій в кінці ХХ – початку ХХІ століть призвів до того, що сфера ІТ розглядається як одна з найважливіших джерел зростання міжнародної конкурентоспроможності традиційних галузей. Безумовно, рівень розвитку ІТ країни впливає на інвестиційну привабливість національної економіки, що вимагає вдосконалення відповідної нормативно-правової бази, як окремої країни, так і на наднаціональному рівні. При цьому активізація розвитку сфери інформаційних технологій вимагає спеціалізоване регулювання даної галузі.

Так у таблиці 1 представлено найбільші компанії, що відносяться до ІТ-сфери [1].

Таблиця 1

№	ТНК	Країна
1	Magento	США
2	Ubisoft	Франція
3	Wix	Ізраїль
4	Admixer	Велика Британія
5	Microsoft	США
6	Google	США
7	Amazon	США
8	Samsung	Південна Корея
9	IBM	США